

Regelink

Ecologie
& Landschap

Steekmuggenplagen

Steekmuggen

Wat zijn steekmuggen?

Steekmuggen zijn insecten waarvan de vrouwtjes bloed zuigen om aan voldoende energie te komen om eitjes te kunnen leggen. In de volksmond worden ze over het algemeen gewoon muggen genoemd.

Hoeveel soorten steekmuggen zijn er?

In Nederland zijn 39 soorten steekmuggen (*Culicidae*) bekend.

Geven die allemaal overlast?

Een mug die steekt is altijd vervelend. Overlast of plaagsituaties worden door maar een beperkt aantal soorten muggen veroorzaakt.

Brengen muggen ziekten over?

In Nederland niet of nauwelijks. Tot een paar decennia terug kwam in Nederland nog een Europese vorm van malaria ("moeraskoorts") voor. De parasiet die deze ziekte verspreidde is inmiddels uitgestorven. Wel is de verwachting dat ziekten overbrengende muggen uit het buitenland zich in de toekomst door klimaatveranderingen beter in Nederland kunnen handhaven. Een voorbeeld is de tijgermug die knokkelkoorts kan overbrengen. Deze mug komt onder andere via import van gebruikte autobanden en bepaalde bamboeplantjes (Lucky Bamboo) Nederland binnen.

Voorkomen

Waar komen steekmuggen voor?

Steekmuggenlarven komen met name voor in tijdelijke plasjes. In deze kleine, stilstaande, vaak voedselrijke en zuurstofarme wateren ontbreken predatoren zoals vissen of keverlarven. Goede voorbeelden hiervan zijn plasjes in moerassen, volgelopen tractersporen, met water gevulde pootafdrukken van koeien, regentonnen, vijvers, achterblijvend water in regenpijpen, vrijwel droge sloten, en gierkelders met water.

Waarom juist daar?

Muggenlarven hebben een ademhalingsbuis die hen in staat stelt om in water met zuurstofarme omstandigheden te leven. Bovendien hebben zij een korte levenscyclus waardoor zij zich ook kunnen voortplanten in wateren die snel opdrogen. Juist in zuurstofarme of snel opdrogende wateren kunnen muggenpredatoren zich niet handhaven. Voedselrijke omstandigheden bevorderen voorts een snelle groei van de muggen.

Overlast en plagen

Wanneer is sprake van een steekmuggenplaag?

Van een steekmuggenplaag wordt gesproken wanneer op een bepaalde plek extreem veel dieren voorkomen en veel mensen langere tijd last van muggen hebben. Bij minder dieren, kortere perioden van voorkomen, of relatief weinig klachten spreekt men van overlast. Het verschil is arbitrair, en of het nu een plaag is over overlast, beide zijn altijd vervelend voor de betrokkenen. In deze factsheet spreken wij daarom van overlast.

Leiden alle steekmuggensoorten tot overlast?

In de praktijk niet. Meestal wordt overlast veroorzaakt door twee groepen steekmuggen: huissteekmuggen (*Culex sp.* en *Culiseta (Culiseta) sp.*) en moerassteekmuggen (*Aedes sp.* en *Culiseta (Culicella) sp.*).

Optreden van overlast

Wanneer is overlast te verwachten?

Steekmuggenoverlast treedt op in gebieden waar gemakkelijk kleine waterplasjes ontstaan en in moerasachtige situaties. Of het tot overlast komt hangt af van het weer en van het moment in het jaar. Een natte zomer leidt bijvoorbeeld tot meer voor muggen geschikt habitat terwijl in de zomer ook meer muggen aanwezig zijn die hiervan kunnen profiteren. Zo ontstaat dan al snel een overlastsituatie.

Hoe kan overlast worden voorkomen?

Dat hangt af van de situatie. Overlast van huissteekmuggen treedt vaak op in kunstmatige situaties. Het is dan vaak al voldoende om de bron op te sporen en op te heffen. Overlast van moerassteekmuggen treedt op in meer natuurlijke situaties, zoals bij de aanleg van moeraszones, waterbergingen, inundatievlakten of helofytenzones. Een uitgekiend ontwerp dat rekening houdt met de hydrologie van het gebied kan veel overlast voorkomen of kan deze beheersbaar houden.

Hou een vinger aan de pols!

Bij de herinrichting van gebieden is het belangrijk om in de gaten te houden welke steekmuggensoorten zich waar vestigen. Door het opzetten van een gerichte monitoring kan op tijd worden bijgestuurd of kan in het geval van overlast specifiek worden ingegrepen.

Advies

Meer weten?

Neem dan vrijblijvend contact op met een van de ecologen van Regelink Ecologie & Landschap. Wij komen graag een keer bij u langs om van gedachten te wisselen of een korte presentatie te geven.

Hoe zijn wij te bereiken?

☎ T 085-7737676

🌐 www.regelink.nl